

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKEZTŐSÉGI IRODA:

Rózsator, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idé intézőndő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adandók. Bémmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy óra 1 ft.

HIRDETÉSI DÍJ:

Orbános postair egyezri hirdetését 5 kr. — Hétgázdó minden hirdetését külön 80 kr. — Nyitási 4 baxhos postairat 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főiacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Idé kiadandó a lap anyagi részét illető minden közlemény ugymint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

A kik nem tudják, hogy mit beszélnek.

(—z.) Hogy az embereket hova viszi a pártszenvédély s hogy bizony felét sem hazafiságból teszik annak, a mit tesznek, pompásan bebizonyítja e három ellenzéki lap: a »Pesti Napló«, az »Egyetértés« és a »Függetlenség«, melynek mindenike tökéletes ellentétbe jön önmagával s igazán gondolkodóba ejtheti az embereket: vajjon a helyett, hogy hazafiság volna, nem bűne az e fajta ellenzékeskedés?

Tudvalevőleg a »Pesti Napló« volt leghatározottabb harcosa a delegációk intézményének s ama közös érdeknek, mely a birodalom két felét össze tartja. — s ma ime annak örülne, ha a delegációkon szenvedne csorbát ama közös érdek; mert ime, palástolhatlan lelkesedéssel kürtöli, hogy az osztrák delegáció nem akarja az akkupa- ezonális költségeket meg szavazni.

Ha jól emlékszem, volt már alkalom fejtegetni, hogy az okkupáció legkivált magyarsági szempontból fontos, mert egy szláv támadás egész bizalmat fenyegeti ugyan, de mint nemzetet, nem fenyegeti csak a magyarságot, hanem a magyarságnak sokszorozott érdeke az okkupáció. Felemlítettem pedig azt a szerencsés körülményt is hogy ezen okkupáció költségeihez még is mi járulunk a kisebb részszel, csak 30 perccenttel, míg a kevésbé érdekelt túlsó félre 70 perccent esik. — Hát mert az osztrákok most ezért duzzognak, a »Pesti Napló« örül nekik. — Hát ha még azt mondanák hogy nem járulnak hozzá semmivel? — Akkor kellene látni a »P. Napló« örömet.

Hát ime ilyen vakká teheti az embert a párt szenvédély!

Jön pedig másoknak az »Egyetértés«, — mely csupa piszkálódási viszketegeből a közönséges alkotmány védőjeül szegődik. — Valamelyik »Correspondenz« azt kürtölte ugyanis, hogy miután az akadémia teremt a delegációknak továbbra is átengedni nem hajlandó, hát most már a delegációk meg vannak akadva: nem ülésezhetnek ők Budapesten?

Az egész dolog persze nem más, mint az illető »Correspondenz«-nek nevétséges okoskodása, talán fontoskodása, hanem azért az »Egyetértés« jónak látja ezt az 1867-iki alkotmány elleni merőnyletnek tekinteni, kapja tehát vértet ölt, és védelmére kel az

alkotmánynak. Tehát vagy farizeus, vagy nem tudja hogy az ilyesmi nem az ő álláspontjához való. — Hajlandóbbak vagyunk azonban azt hinni, hogy farizeus. — Védi a 67-diki alkotmányt, mert tudja hogy nincs veszedelemben, holott ha veszedelemben látná, védelem helyett hihetőleg követ kötné a nyakára. Most azonban Tisza ellen védelmezi! Hát nem nagyszerű? — De hát legyen is meggyőződve az »Egyetértés«, — hogy meg fog történni amit ő akar, s hogy a delegációk a törvénytábla módján, Budapestten fognak ülésezni. Máskülönbent pedig fogadják elismerő köszönetünket, amiért hogy ezen általa megtagadott szülötlet, pártfogásába venni méltóztatott.

Mindezek közt legnevezetesebb azonban a »Függetlenség« vezércikke, levén ugy is éppen a »Függetlenség« az, mely hogy jobban ijesztesse a közönséget, minden erejéből azt predikálta, miszerint a délszláv lázadókat az orosz bujtogatók orosz pénzzel bírták a lázadásra, s hogy ezek tulajdonképen nem egyebek mint panszlávpropaganda előharczósai. Ma azonban egyszerre az jut eszébe nevezett lapnak, hogy megistizelje őket s egy kategóriába állítsa velünk, kik éppen ugy mint mi 1848-9-ben, — függetlenségükért küzdünk.

Hát ezt a hasonlatosságot igen szépen meg köszönheti a magyar nemzet, melynek igazán büszkélkedni válik, és büszke lehet rá. Mert ha ugy volna hogy minket se bírt volna az 1848-9-diki szabadság harczára mint bizonyos szold, melyet idegen ezélekért idegen hatalomból raktunk zsebre, — akkor aligha dicsekedhetnénk vele Európában, s aligha ugy nem lenne Európa velünk is mint ama hercegovcez hősökkel, miszerint különbség nélkül azt tanácsolja Ausztria-Magyarországnak hogy azoknak nem szép szó kell, hanem puskapor és golyó, mert: először is, a szép szót nem érdemlik meg, másodsor pedig arra magyaráznák, hogy Ausztria-Magyarország meg van tőlük ijedve. — Hát ha a krivoszejai és hercegovcez lázadóknak is olyan szabadságharczozókat látna Európa, mint bennünk látott, akkor ma, mikor a szabad sajtó már majdnem mindenütt korlátlanul emelheti föl hangját, — hát nem nyilatkoznék felőlük ugy, mint a hogy nyilatkozik.

Aztán meg nagyon is furesán veszi

ki magát, hogy mikor konstatalva van, miszerint ezek a lázadók falukat raboltak ki és gyújtottak föl, s hogy a merre mentek, mindenütt raboltak és gyújtogattak, hát hogy mikor ezek főzinkosait a katonai hadbírószág kivégezteti, hogy akkor előálljon egy, a »Függetlenség« nevét viselő magyar lap s azzal vegye védelme alá a zsványokat: hogy mi is csak olyan zsványok voltunk! — Már pedig engedelmet kérünk, a két dolog közt van valami különbség, s habár a »Függetlenség« — magát és népét nem tartja is különböknek ama lázadóknál, azt hiszem olvasóim nézetét osztom, ha a magunk számára legalább, de megkülönböztetést követelnek.

Mindezekből pedig csak azt méltóztatnak tapasztalni, hogy a pártoskodáson kívül semmi mást szem előtt nem tartó három lap közül egyik sem tudja, hogy mit beszél.

— A magyar delegáció tegnapelőtt déli 1 órakor tartotta a második nyilvános ülést. Jelen voltak a közös és a magyar kormány tagjai és képviselői. A napirend egyet len tárgyat az képezte, hogy Baross előterjesztette az általa szerkesztett s a negyves bizottság által jóváhagyott jelentést, melynek kinyomatása és szétosztása elhatározatván, a legközelebbi teljes ülés szombat délután 6 órára tűzött ki.

— Vadászati jegyek ellenőrzése. A belügyminiszter korvévelőleg utasította a megyek alispánjait, hogy mindazoknak a neveit, kik vadászati jegyet váltottak, felelevenít a járási szolgabíráknak küldje meg s egyttal ez utóbbiaknak meghagyta, hogy a rendőri közegek útján a vadászaton résztvevő egyeneket, vadászati jegyek előmutatása végett szólítsa fel s esetleg ellenök a törvényben körülírt kihágási eljárást indítsa meg.

— A horvát tartománygyűlés üléseben a regnicolaris deputató tagjává Mihalicz, Miskatovicz, Spevetz és Vojnovics csaknem egyhangulag megválasztottak. A Starcevicz-pártiak nem szavaztak.

Debreczen, apr. 22.

Az »idegen« ur a »Debreczen« hasábjain ismét fölemeli a lázdszat ellenünk, udvarias üdvözléssel rohogva be a küzdőter porondjára, mint azt a lovagias harcziétek szabályai megkövetelik.

Mert nem harez ez köztünk, csak tour-

nier, a viaskodás színjátéka. Az »idegen« ur be akarja mutatni harci ügyességét s mint-hogy első támadása saját bevállása szerint is lesiklott rólunk, megkísérti másodsor.

A magyar haza minden magyar fiát a haza minden magyar városában otthonlevőnek kell tekinteni, hirdeti ünnepélyesen, szemükre vetvén a debreczenieknek szűkkeblu local-patriotizmusokat.

Ne tessék aggódni, a debreczeni nép sem oly nagyon szűkkeblu, mint gondolni méltóztatik, otthonlevőnek s testvérnek tekintenek itt is minden magyar hazafit. A ki itt járt, jött legyen bárhonnan, nem panaszkodhatik a szives vendéglátás hiánya miatt. De méltóztatsek megengedni, ha érdekeink képviselésére mégis csak szivesebben választjuk azt, a ki körünkből való, a ki érdekeinket és beününket jobban ismer s a kit mi is jobban ismerünk.

Ebben nincs semmi szűkkebluság, csak egyszerű józan okosság. A debreczeni szabadelvű párt férfiai soha sem mondták azt, hogy idegen város- vagy megyebeli semmi esetre sem képviselheti Debreczen városát az országgyűlésen; csak azt mondták, hogy míg körünkből arra való alkalmas embert küldhetünk képviselőül, addig szükségtelen idegent (bocsánat a kifejezésért, ez csak annyit jelent, hogy nem körünkből való) választanunk.

Ez bizony senkire nézve sem lehet sértő s annyira természetes, hogy meg vagyunk győződve miszerint a »Debreczen« idegen cikkírója is bizonyára két érdemes és arra való ember közül arra szavaz a melyiket közelebbiről ismer. A példák, melyekre hivatkozni méltóztatott, misem bizonyítanak mert abból hogy Pozsony Sennyey Pált, meg Széll Kálmánt küldte az országgyűlésre, nem következik, hogy Debreczen pedig Thaly Kálmánt küldje. Mert bármily tisztelettel viseltessünk is Thaly Kálmán iránt, azt már mégis bajos volna ráfogni, hogy ő Debreczenben olyan mint Sennyey vagy Széll Kálmán Pozsonyban.

Tökeletesen egyetértünk abban az »idegen« urral, hogy ha valami kiválóan nagy politikai személyről volna szó, akkor egy másik bár érdemes de a haza sorsának intézésére mégsem oly hivatott férfi vonuljon vissza, de ez is csak akkor, ha az a nagy ember nem olyan politika követője, melyet a hazára nézve veszélyesnek tartunk. Csak hogy kérem alászan ne méltóztatsek a Thaly Kálmán ismert szerénységét azzal sérteni meg, hogy belőle egy nagy politikai személyt akarunk csinálni.

Ez érdemes és (ebben a cikkíró urnak valóban igaza van) »hangyaszorgalommal« bu-

A »Debreczeni Ellenőr« tárczája.

A pálya-őr.

(Coppée Ferencz rajza.)

Királyné ő felsége inkognitó utazik, nagyon egyszerű és szerény módon. Kiseretét egy öreg udvari hölgy, felolvasónője és egy öreg tábornok képezik. A lábmelegítő és a szalon kocsiban. A királyné ki angol regényt olvas és az öreg tábornok, a ki harisnyát köt, egyiránt fázna. Ha a királyné egy pillantást akar tenni a tájra, előbb lehellet és csipke-zsebkendője segítségével kell a befagyott ablakon a kilátást kierősokolni. Furcsa szeszély indította a királynét arra, hogy telen, 19 foknyi hidegben utazzék Párisba, nem véven figyelembe sem az öreg bárónó rheumatizmusát, sem a tábornok ketségeesését, a ki kénytelen volt abban hagyni azt a grönjörü himzset, melyet menyé számára munkába vett. Az utazás rendkívül kellemetlen; a kiseret a sarokban elaludt, az öreg bárónó védszentjéről álmodik, az öreg katoná pamut-gombolyagáról. A királyné azonban nem alszik.

A feleséges asszony rókamályas bundájában reszket, gyönyörű haja sulyától felbonlott; a szegény királyné multjára gondol és nagyon boldogtalannak érzi magát. Eszébe jut, mikor még vöröskézn, vézna testelkatu kis leánya volt. Annnyira hasonlított ikertestvérehez, hogy mindig különböző színű szalagokkal különböztették meg egymástól. Azután férjhez

ment. Az ünnepélyek egész sorozata következett, utoljára egy tikkasztó nyári éj. A nyitott ablakokon behalatszott a nép zajongása mely kivilágított kertbe tödult. A szegény kis hercegnő; hogyan reszketett, midőn a telis kertben egyedül hagyták a fiatal királylányt. Az első perctől fogva szerette őt; a király pedig tánc után megragadta a kezét, egy nagy palma alá ültette, a szemébe nézett és azt kérdezte tőle: »Hercegnő, akar-e nőmme lenni?« Ő elpirult, kezével igyekezett szívének lázas dobogását csillapítani és halkán rebegett: »Akarok, sir.« A király diadalmasan karjára fűzte őt és visszavezette a fényesen villágitott terembe, a zenekar a nép-hymuszat játszotta.

Hat hónappal később a hercegnő megtudta, hogy férje nem őt szereti, hanem az operaszínház első táncosnőjét, hogy eziránt sem hű és hogy egy udvari hölgygel több évóta viszonya volt s gyermekkorában egyszer egy szelíd kis madarat agyonnyomott kezében, midőn valami heves zajra összeresztett.

Volt egy fia, a kit forrón szeretett. De gyakran, ha az aranyos bölcső mellett üldögélt, elforzadt a gyermek láttára, melynek atyja őt oly galádul megcsalta. Azután gyermeke nem is volt az övé; a dajkák egész serege állta utját, ha meg akarta a gyermeket ölelni. »Ő felsége az éjjel köhögött — hangzott. Ő felsége fogzik, nem szabad háborgatni.« A mikor a királyné ezt már nem bírta tovább tűrni, utra készült.

A főváros utczái visszhangztak a daloktól, a melyeknek szövegét férjének szerelmli

kalandjai képezték. Hogy pénzhez jusson, az uralkodó méltóságokat és rendjeleket adogatott el. Egy szabó érdemejelt szerzett, a mely a harmincz éves háboruból származott. A királyné megcsokolta alvó gyermekét és megszökött.

Az éj közepeán hirtelen megáll a vonat; a tábornok és a bárónó felebredtek, az albakhoz sietnek, a vonatvezető lámpájával a kezében jelenti, hogy a gép nem bír tovább haladni mert két lányfi magasságu hó lepi a sineket.

— Az lehetetlenség, a pusztá közepeán, itt nagyon is hideg van.

— Nem segethetünk a dolgon, már táviratoztunk a legközelebbi városba, hogy küldjenek hólapátokat, de beletelik legalább egy óra.

A bárónó jaigat: »Ez iszonyu, ő felsége náthát kaphat.«

— Valóban fázom, szól a királyné. A tábornok érzi, hogy elérkezett a pillanat, a midőn hősiességének tanujelet adhatja. Ki ugrik a kocsiból, terdig hóban gázol, eléri a vonatvezetőt és valamit sug a fülebe.

— Ez azonban durván azt valaszolja: — Hát ha a nagyogul maga is, nem segíthetek rajta, Egyebbiránt itt a pályaőr háza, oda talán beléphet a hölgy, a mig tovább mehetünk.

A kis házikóban vidáman pattog a tűz. A tábornok olyan boldog, mintha csatát nyert volna, vagy egy tuczat harisnyával készült volna el. Jelentést tesz a királynénak eljárásáról és néhány perczrel később az utasok a pá-

lyaőr kunyhójában vannak, a ki a vendégek tiszteletére nagy tuskót dob a tűzre.

A királyné alacsony számojra áll, leve-tette köpenyét, azután lehuzta hosszú svéd keztyűjét, hogy kezét megmelegítse és körültekint.

Valódi parasztoikat. Hosszu hagymafüzerek lógnak köröskörül, a sarokba egy orvadás ócska fegyvere áll, — a szekrényben nagy virágos csereptányérok láthatók. A tábornok jó arcot vag, mert az egyetlen kétke-p Thierst és Garibaldit ábrázolja.

A kamarából gyermeksírás hallatszík.

A pályaőr otthag mindent és a kicsike-hez siet, a királyné követi.

— Aludjál anygylom, aludjál, nincs semmi baj, apánk jóbarátai.

Az ön gyermeke ez? kérdi a királyné.

— Igenis asszonyom, ez az én Cilikém. A jövő hónapban lesz három éves.

Ő felsége habozva kérdi: »Es anyja? Ön özvegy?»

Az apa fejét rázza, a királyné szomoruan tekint a kis deire, mely álmában kis fakatulyát szorit a szivehez.

— Szegény gyermek!

A pályaőr tonpa hangon megszólal: — Ugy-e, asszonyom, az olyan anyának nincs szive, a ki ilyen gyermeket elhagy? Hogy engem elhagyott, azt meg tudom neki bocsátani: azt a hibát követtem el, hogy oly nőt vettem el, a ki hozzám képest nagyon fiatal volt. Azután nem örködtem fölötte, ő pedig rossz társaságba került. De a gyermek! Ugy-e bár, az gyalázat? Most magamnak kell

várkodó történetudósunkat egyáltalán nagy kár volt bele huzcolni a politikába s elvonnai hasznos munkássága körétől. Méltóztassék elbírni, hogy mi, a kik őt vissza akarjuk adni a csöndes nyugalomnak, melyben tovább folytathatja történelmi buvárkodásait, neki is jobb barátai, igazabb tisztelői vagyunk s a hazai irodalom ügyét is inkább szívünkön viseljük, mint azok, kik azt a szerencsétlen tanácsot adták neki, hogy a történelmi buvárkodás teréről, a hol otthon van, lépjen a politikára, a hol hogy egy cseppet sinest otthon, bebizonyította a mult országgyűlésen s legkisebb itt elmondott programbeszédével is.

Hogy Thaly Kálmán mi hasznát veszi az irodalom, azt tudjuk; de hogy mi hasznát veheti az országgyűlés, azt három évi ottlése után sem bírjuk megérteni. Az ő munkássági köre, az ő tanulmányai annyira távol esnek a jelen közelet terétől, hogy ama tanulmányokunk itt ugyan semmi hasznát sem veheti, sőt azok, folyvást a mult felé terelvények, csak akadályozzák a dolgok világos szemléletében. S jelöltségét valóban alig lehet egyébbel indokolni, mint a mit végül az „idegen“ ur, mint legerősebb argumentumot hoz elő: hogy ha már van Debreczen városának két kormányparti képviselője, hát miért ne legyen egy ellenzéki is.

No hisz ez is argumentum, az igaz, de nem olyan, mely minket meggyőzne.

Felhívás a tanúgy barátaihoz!

A debreczeni tornaegylet f. évi május hó 18-án a népkertben táncszállással egybekötött, szigorúan zárt körű tornaünnepélyt rendez. — Hogy a nagyérdemű közönség is tudomást vehessen arról, mennyiben egyeztetett ez egylet kitűzött céljának ez évben megfelelni, ez alkalommal versenytornaszat fog rendeztetni. De hogy tornaszakainál annál nagyobb kedvvel működjenek s igyekezzenek magukat a jövőben is képezni, némi jutalommal ösztönözzük őket buzdítani. Miután azonban egyletünk erre elegendő tökével nem rendelkezik, a nagyérdemű ügybarátokhoz fordulunk azon szíves kérelemmel, hogy pályadíjakat adományozni sziveskedjenek.

Az egylet alapító és pártoló tagjaihoz ez ügyben aláírási ú. küldetett s mi e helyen ismétlenül kerjük őket, hogy több ízben tapasztalt pártfogásukat ez évben se vonják meg tőlünk.

A szíves adományok alulírott elnökhöz (nagy-várad u. 2118 sz.) vagy Örvényi Vilmos művezetőhöz (főiskola) küldendők. — Mindennemű adományok hírlapilag nyugtáztatnak.

Debreczen, 1882. április 22.
László Alajos, elnök. **Kozma Zsigmond,** titkár.

S z i n h á z .

Az ez idej népszínmű pályázaton a 100 aranyat Almásy Tihamér „Milimári“-ja nyerte el.

Nálunk a pályanyertes mi tegnap került először színre Blaha Luiza asszonynyal.

A közönség nem fogadta elég kedvezően az új színművet, mert nem énekes vígjátékot várt, hanem népszínművet, — már pedig a Milimári minden egyébből csak nem népszínmű.

Meseje következők:

Az első felvonás Korcsáké asszony külvárosi korcsmájában játszik. A színen jogászok, díkok mulatnak, a kiknek a fogadósna csak úgy isten nevében, hitelre adja az étel-italt, abban a reményben, hogy közülök akad valaha két vállalkozó szellem, a kik elszájják magukat s feleségül veszik a Korcsáké főkötő után sóvárgó kisasszonykát. Tini

főnevelnem, szolgálatom mellett. Ejjel a kicsike néha felszólt és belém kapaszkodik. De hallom a vonat dübörgését és egyedül kell a gyermeket hagynom. Nappal azonban magammal viszem, ha kezemmel a gyermeket fogom, jobbonnal a jelzőt igazitom. Már hozzászokott a gözkocsiohoz, meg sem rezzen, ha a gyorsvonat halad is el előtte. Legtöbb bajt okoz ruházata; de káplár voltam és szerencsére tudok egy kicsit varni.

— Szegény barátom — szolt a királyné, — segítse magán! Adja a gyermeket a faluba, jóravaló emberekhez, én majd megfizetem érte a tartásdíjt.

— Nem, jó asszonyom nem; vagyok büszke, de gyermekeimtől nem válok meg egy órára sem!

— Miért nem? — Mert, ha isten éltet, örködni akarok fölötte, hogy a gyermek azzá legyen, a mive anyja nem lett: becsületes nővé.

A vonatvezető felnyitotta az ajtót és bekiáltott: — Minden rendben van, tessék beszélni!

A királyné aranyalán telt erszényt és az övébe dugott ibolya bokrétát a kis Cili bőlcséjébe tette és tavozott. Csak két órát töltött Párisban.

Visszatért a fővárosba és a fia nevelésének szentelti magát. Kiragadta őt az előkelő gouvernanteok kezeiből; a kis herceg most öt éves és ha nyarom anyjával utazik, a pályamenten minden pályadíjnak csokot hány kezekejevel.

és Fini urhölgyek már nem nagyon válogatnak a körökben s megelegednének Sajtár Jóskaival, az öreg majoros fiával is, ha ez, az alatt az ürügy alatt, hogy apja őt Verával nevelt leányával akarja összehozni, ki nem kerülne a férjhezmenetelre vagyó kisasszonyok halóját. De ezzel a melegséggel tönkre is teszi Sajtár Jóska minden hitelt Korcsáké előtt, a mit azonnal kénytelen tapasztalni, mert a korcsmárosné megtagadja a kölcsönt, melyre Jósának szüksége volna, hogy a becsületbeli kártyaadóságát kifizethesse. Korcsáké bosszúságában, hogy Jóska nem sikerült lépésre csali, egy más eszközhöz nyúl, melylyel vélegényt remél fogni.

Tini és Fini azt ujságolják előtte, — hogy Boros pékmesternek, a ki egymásután három lányát adta férjhez, van egy ócska karos széke, a melybe csak bele kell ültetni a fiatal embereket s azok rögtön vélegényekként kelnek föl belőle. — Emel a külvárosi babonánál mesterkéltőbb, hamisabb drámai motívumot alig tudunk elképzelni, s még is ez idezi elő a honydalmat. A korcsmárosné és lányai felbuzdítják pinczerüket, hogy lopja el a Borosék karos-széket; s azt adva okul, hogy egy névnap meglepetésről van szó, pénzt igényelnek neki, ha a megbízást ügyesen teljesíti. Ezt a beszélgetést meghallja Vandrák, egy részeges kárpitos, a kinek nagy szüksége volna anyja pénzre, a mennyit Korcsáké a pinczerek ígért. Verának, a jószívű „milimári“-nak rábizott pénzt elköltötte. Azert elhatározta, hogy azt a babonás széket ő fogja megkeríteni.

A második felvonás színhelye Boros pékmester szállása. Épen mennyegző után vannak. Borosné busong, hogy a legkisebbik leánya is elszakadt anyai kebléről, nem maradt más vigasztalója, csak Ferenc fia, az építő-pallér. Pedig nemskára ez is elhagyja a szülői házat, mert feleségül akarja venni a szép milimári, Sajtár Mihály majoros nevelt leányát, a kivel addig is, míg nőül veszi, eldandolgot egy pár hosszú, megkurtított való jelenetet. Borosnak nincs kifogása a választása ellen; nem kíván egyebet jövendőbeli menyétől istenfő erőlködéséig. Boros uram azonban többre becsülte egy kis vagyonkát, annál inkább, mert egy idő óta a mesterségét elhanyagolva, konyhalmű vállalkozásokba temeti vagyonát, sőt már majdnem a csődbejutás küszöbén áll. Egy nagyobb összegről szóló váltójának lejáratí ideje közeledik s erre szükségessé pénzt nem tudja előteremteni, akármily türelmetlenül sarkalja is Herschel ágens, a ki némi üzleti haszon reményében a váltót forgatta. Herschel bosszúságában kikel Boros ellen Ferenc előtt s kérdőre vonja, hogy hol van az árva leánya, a kinek neveltetését és vagyona kezelését valamikor egy haldokló jó barát bízta Borosra. Boros megfélel rá: a vagyon meg van, még pedig értékpapirokban, bevarrva a nagy ócska karos-székebe, a hol senkiesem fogja keresni; a leány azonban még kis gyermek korában eltűnt s valami gyermekcsinye büntetésétől tartva világra ment Csakhamar kiderül, hogy a rég elveszett leány a — milimári, a kit Ferenc rögtön feleségül vehetne, ha időközben el nem tűnik az öreg karos-szék s vele a Vera hozománya. Vandrák ugyanis megleste az időt, míg a pékmester és családja pénzt futkosott, elvitte a széket, azt adva ürügyül a szolgálatnak, hogy Boros rendelte meg kijavítását. Van ijedelem.

Veron szomorúan érkezik haza, Sajtár udvarába. Nem meh t feleségül Ferenchez, míg a karos-szék meg nem kerül, különben az a gyanu száradnak az öreg Boroson, hogy a Vera pénzt ő költötte el, az egész karszek-história pedig mese. Otthon pedig egy újabb kellemetlenség várja. Nevelő-apja, az öreg Sajtár tudtára adja szándékát, hogy nőül akarja adni fiához, mert csak ez egy módon reméli Jóska megjavulását. Egyikójuk sem örül meg e hírek, bár Jóska, tudván, hogy Vera Ferencet szereti, szívesleg beleegyezik; azt hiszi, hogy így könnyebben sikerül apjától pénzt szerezni. E közben Vera, nem tudni miért, elmondja neki, hogy őt ezer forintja volt bevarrva a Borosék eltűnt karszekébe s Jóska, a ki látta, a mint Vandrák a ócska zsöllyét Korcsákéhoz vitte, elhatározta hogy hasznát veszi e felfedezésnek. Vera is hamar megtudja, hova lett az értékes zsöllye s mindnyájan a Korcsáké szállására sietnek, a hol a harmadik felvonás második fele játszik. Vandrák csakugyan elvitte a karszékét Korcsákéknak s az egymásután ülteti bele fiatal ember vendégeit, többek közt Jóska is, a ki egyedül maradvá felhajtja a zsöllye szövetét s kilopja az értékes papírsomagot. Rögtön el is zálogosítja Herschelnek, úgy hogy mire Boros és Vera megerkeznek, az értékpapirokuk csak hült helyét találják. Boros kétségbe esésben botránnyit idéz elő s a függöny nagy láma és enekszó közben legördül.

A meggyedik felvonásban a lasan gombolyodik ki a csomó. Minden kiderül; a Jóska lopását, nehogy a rendőrbiztos előtt fel kelljen fedezni, a jószívű Veron haza helyre, úgy adva elő a dolgot, mintha a pénzt, ő adta volna Jósának, a kit ez által megmezt a börtöntől. A könnyelmű fickó persze rögtön megjavul, s mert a Vera kárát Sajtár megtéríti, minden jóra fordul; a szerető, a kik hiába álltak ki anyai kiindolást — hisz csak beszélőnek kellett volna s egymáséi lesznek — végre összekerülnek.

A darab, mint már fentebb is mondtuk, nem vehető népszínmű számba, de mint énekes-életkép vagy vígjáték elegendő mulattató.

A szereplők közül messze kimagaslott Blaha Luiza asszony, ki ez este hatodszer s utoljára lépett fel ez idejben mint vendég.

A művésznő kitünő milimári volt s csaknem neki köszönhető, hogy a darab csak annyira is tetszett, hogy a bukástól megmenekült. A

nepdalokat rendkívül hatással énekelte a művésznő, úgy hogy legtöbbjét a felzúduló viharos tapsokra ismételnie kellett.

Ma a darabot ismétlik s így a többi szereplőkről közelebb emlékezünk meg.

A tegnapi előadás s a színház minden zugában szorongásig megtelt.

Napi hírek

— Képviselőválasztás Debreczenben

A központi bizottság tegnap a képviselőválasztás idejének meghatározására gyűlést tartott. — A képviselőválasztásra május hó 10-ike tüzetett ki. A választás helye a városháza nagyterme lesz, a választási-elnök Buzás Pál tanár jegyző Na g y Ferencz ügyvéd.

— Blaha Luiza asszony kedves vendégművésznőnk a ma déli vonattal utazott el városunkból Budapestre, s holnap este már ott lép fel a „Milimári“-ban. — Az indóháznál igen sokan jelentek meg búcsuzni. Kiknek a művésznő ismét megígérte, hogy annak idején, ha alkalom kínálkozik megint eljön hozzánk, kiknek vendégszeretetről nem győz elég magasztalót mondani. — Tegnapi búcsufellepte alkalommal két grönnyörű szép koszorút dobtak fel a színpadra. Az egyiket a közönség adta ily felirással „Ünnepelünk és szerelünk“ — a másikat a helybeli színtársulat derek tagjai tisztelték meg a művésznőt. — Adja isten hogy a művésznő mielőbb beváltassa ígérteit, hogy őt nemskára ismét körünkben tisztelessük.

— Néhai KARDOS KÁLMÁN ma delután kísérték örök nyugalomra. A temetés egyike volt a legdiszesebbeknek s óriási résztvevő közönség jelent meg. — A kiadott családi gyászjelentés így hangzik: Mely fájdalommal tudatjuk forrón szeretett kedves férjem, gyermekünk illetőleg testvérünk néhai KARDOS KÁLMÁNNAK folyó évi április hó 20-án deléltől 11 órakor, életének 39 ik, boldog házasságának 5-ik évében, hosszas betegeskedés után történt gyászos kimúlását. Az elhunytunk földi részei április 22-én a Rózsateréren levő 16-ik számú háznál deléltől 11 órakor, a főiskolai énekar gyászéneke és rövid ima után fognak a koporsóba lezaratni; delután 3 órakor pedig a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után, a czepléd-utcai családi sírban a örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességétélre szeretett rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket, jóakaróinkat (tisztellett meghívjuk. Debreczen, 1882. április hó 20. Özv. Kardos Kálmán, szül. Kuczik Juliánna; Szülei: Kardos István, nejevel Gyulai Zsuzsánával; Testvérei: Emilia, férjével Budy Kálmánnal; Róza, Albert, Eszter számos rokonok nevében is. Kuczik Gábor nejevel Harangi Juliánával és gyermekeivel.

— A „Petőfi-társaság“ tagjainak ünnepélyes fogadtatása ma delután 5 órakor a városháza nagytanácstermében értekezlet tartatik

— Meghívó. Borászati és szőlőszeti vándor szaktanárr, Fekete Pál ur, az emiltett szakbavagó gyakorlati előadás céljából e folyó április hó 25-én, reggeli 8 órakor, a Csana k József ur itteni sétakerti szőlőtelepén, melyet a tisztelt tulajdonos e végre felajánlani szives volt meg fogván jelenni, a tisztelt közönségnek a tartandó előadás iránt érdeklő tagjai ezen előadásra ezennel meghívotnak s minél nagyobb számban a kijelölt időben és helyen megjelenésre kéretnek. — A debreczeni kerzészeti egylet választmányja.

— Gyászír Mely fájdalommal jelentjük Duchon Károlynak A „Tisza“ bizt. társaság osztályfőnöknek, Debreczenben 1882. évi április hó 20-án, esti 10 órakor, hosszas és súlyos betegség, után, életének 49-ik évében törtétt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei Szombaton, 1882. április hó 22-én, delután 4 órakor fognak — a Miklós-utcai 079 sz. háznál a róm. kath. anyaszentegyház szertartása sz rint tartandó beszentelés után, — a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engedztelő szentmise-áldozat Hétfőn 1882. április hó 24-én, reggeli 8 órakor, fog a helybeli róm. kath. templomban az Egek Urának bemutatatni. — Mely végtisztességétélre az elhunyt rokonait, barátait, volt tiszt- és pályatársait, ismerőseit és a nagy közönség bánatunkban osztó részét szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1882. április hó 21. Béke és áldás hamvaira! Özv. Duchon-Haliczky Katalin, jelenleg Krakker Mátásné, az elhunytak édes anyja; Krakker Mátás, az elhunytak mostoha atyja. Az elhunytak gyermekei: Duchon Ilona, férjzett László Lajosné; Duchon Mariska; unokái: László Lajos és Ilonka; veje: László Lajos. Az elhunytak testvérei: Duchon Mária, férjzett Egerth Józsefné és gyermekei; Duchon Eleonora, férjzett Soltész Pálné és leánya; Az elhunytak anyósa: Özv. Karátsonyi Tamásné szül. Pasqual Katalin. Sogorai: Egert József, Soltész Pál, Karátsonyi Pál, Karátsonyi Mihály.

— Kis „Debreczeni Ellenőr.“ Lapunk munkatársai Karczag Vilmos és Szabolcsi Lajos tegnap egy kis újságot szerkesztettek s adtak ki Blaha Luiza búcsufellepte alkalmából. A kis újság czíme ez: „Debreczeni Ellenőr“ Blaha Luiza hiv. lapja. — A művésznő igen megörült a kellemes meglepetésnek s ösmerőseinek, barátainak nem kevesebb mint ötven példányt küldött széj-el postán az ország minden részébe. — Szerkesztőségünkben többen kérdezősködnek a kis lap után azért tudatjuk, hogy az példányonkénti Mendelovics Lajos szivartózdéjében és

a helyb. könyvkereskedésekben öt krajczárért megszerezhető.

— Színházi műsor. Vasárnap: A „kaviár“ hétfőn: „A gascognei“ új operette Soupeetől először kedden: ugyanaz szerdán: „Színházi képtelenségek“ bohózat Foltényi Vilmos jutalmára.

— A király öhája. A belügyminiszter értesítette a dalmás színház építő bizottságát, hogy ő felsége a király öhájtja, hogy a dalmászínház az 1884-ik évben befejezve és megnyitható legyen. A legmagasabb helyről nyilvánított ez öháj folytán az építő bizottság az építési munkálatoknál siettetését határozta el, és tekintve a munkálatok eddigi folyását, ez öháj teljesíthető is lesz.

— A trónörökös Petrozsenyben. Rezső trónörökös a nyár folyamán — terv szerint július első felében — meglátogatja az erdélyi vasut vadregényes táját, nevezetesen a Piski és Petrozseny közötti részt, mely nyáron felsége látványt nyújt a turistának. A Petrozsenyi telepen már készülnek a trónörökös fogadtatására. A trónörökös több napot szándékozik tölteni e vidéken s valószínűleg vadászatok is rendeztetnek ez alkalmából.

— Darwin meghalt. Charles Darwin, a nagyíró természettudós meghalt. Darwin Károly Róbert 1809. febr. 12 én született Shrewsburyben. Itt vegyzéni elemi tanulmányait 1825-ben az edinburghi egyetemre ment, később pedig Cambridgebe, hol tudori rangot is nyert 1831-ben. Ugyanez évben mint természetbúvár részt vett Fitzroy kapitány expediciójában. Meglátogatta Braziliát, a Magellán szorost, Dél-Amerika nyugoti partját, a Csendes tenger szi eteit és 1836. októberében visszatért Angliába; öt évi hajózás után 1839-ben nőül vette Wedgwood unokáját. Ez utazási eredményeiket adott ki egymásután több zoológiai munkát, melyek egyszerre megállapíták hírnevét. Legnevezetesebb munkája azonban a „Fajok eredete, a természet ki válás útján“, mely mindeu nyelvre le lett fordítva. E mű vezéreszméje az, hogy az élő fajok közötti eltérések elvét meghatározza, s az összes állat- és növényvilágot bizonyos ősfarmaktól származtatja le az átváltozás törvényével fogva. Tudományos működése az orthodoxok részéről sok megátámadásban részesült. Ezek vittek ki, hogy midőn a tudományos akadémia tagjává kijelöltetett 1872-ben, a szavazatnál megbukjék. Később, 1878-ban azonban még is sikerült megválasztatása, az akadémia növénytan osztályába. Nehány kimagaslóbb művét magyar fordításban is bírjuk.

— Rend a dolog veleje. Egy káplár, ki magasabb rangú katonatiszt irodájában volt alkalmazva, családi ügyek miatt pár heti szabadságra akart menni. Megjelent főbőbvalójánál és szabadságot kért. Ez azonban rákiáltott: „Hát nem tudja, hogy ez ügyben kérvény nyújtandó be?“ — „Mindenesetre“; mondá a káplár, „de nem tudtam a kérvényt szerkesztetni.“ — „Jó“, viszonzá az intendans, „akkor üljön le, majd diktálni fogok!“ — Mikor a kérvény elkészült és a káplár fölkel az asztaltól, a tiszt ur mondá: „Igy, a kérvény rendben van, de a mi a szabadságot illeti, azt nem adhatom meg, mert nagyon sok a dolog.“

— Egő leány. Szerencsétlenül járt Czéczen a mult napokban Bárány Sándor jegyző fiatal szolgálója. Petroleumot akart tölteni a már égő lámpába s elég gondatlanul el sem oltotta az égő lángot, hanem kiemelve a felső részt, az egyik végén égő belre töltötte a kőolajat. Egyszerre végig futott a tűz a lámpabélen s meggyújtotta s ugyanazon pillanatban szét is rugta a robbanó anyagot tartalmazó üveget, mely csakhamar egészen elborította a szegény leányt. A sikoltásra elősietők borzasztó látványt láttak tanui, előttük a vonagló leány, kiről magasan csapkodott fel a lang s hátuk mögött füstölő butordarabok. A korán érkezett segély elejét vette ugyan a harapódzó tűznek, de a szerencsétlen leány sebei következtében már masnap meghalt.

— A babona áldozata. Postyénben a babonának igen szomorú eredménye lett. Egy paraszt már régóta hideg labzában szenvedett, a helyett azonban, hogy orvoshoz ment volna, egy igen nagy tekintélynek örvendő kuruzslóhoz fordult. Ez neki következő tanácsot adott: Ha még egyszer megkap a láz, vegyél a házdólt balra levő fáról egy ágat, yargalj azon sebesen a Vaghoz és igyál háromszor egymásután a vizeből. Akkor egészséges leszel, és a láz nem jó többé feled sem. E tanácssal a paraszt haza tért, és három nap múlva, midőn a hideg láb újra beállt, pontosan megfogadta a kuruzsló tanácsát. Vessző paripáján kinyargalt a folyóhoz, és miután háromszor emberségesen ivott, hazafelé fordítá paripáját. Haza érve, még rosszabbul érzte magát, ágyba dőlt, és fél óra múlva meghalt.

— Tenger s Saharában. A francia kormány tanácskozott Soudaire örnagy terve fölött, ki hosszás aulmányok alapján ja aslatot tett hogy a közép tengeret Sabesnél vezetnék be oda, hova hajdan, mint a sós mocsarak helyenkint tanusítják, uralkodása ki terjedt. A kivitel 60 millió frankba kerülne és kiszámíthatatlan hatással volna úgy az égbajlati viszonyok tekintetében, valamint a harciás nomád törzsek betérései ellen. Végleges határozatot nem hoztak.

— Szerencsétlenség a síneken. Ersekujvárról írják e hó 19-ről: Tegnap este a vasuti sínek hosszában egy cigány Perbetéről Ersekujvár felé iparkodott. Már az Ersekujvári állomás közelebb levő ugnevezett „kőhidhoz“ ért, midőn a 153. számú tehervonat feleje robbogott. A cigány kiakart tért, de szerencsétlenül járt, mert bal lába a kerék alá került. A szerencsétlenséget nem vette észre senki. A cigány bántalmat lélekjelenettel saját késevel lemetszette a husrészt, mely lábát összetartá, azután hóna alá vette a szétmarcangolt labát

den öt krajczárért
asárnap: A
ascognei új
edden: ugyanaz
telenségek" bohó-
almára.

belügyminiszter ér-
a z építő bizott-
ly óhajta, hogy a
ívben befejezve és
magasabb helyről
k az építő bizottság
ttetését határozta
eddiggi folyamat,

ozsényben. Rezső
a — terv szerint
ogajta az erdélyi
vezetésen a Piski
mel nyáron fel-
istának. A petro-
a trónörökös fo-
ob napot szándék-
szintűl vadász-
müből.

Charles Darwin, a
gshalt. Darwin Ká-
született Shrews
tanulmányait 1825-
ment, később pe-
ri rangot is nyert
nt természetbúvár
y expedíciójában.
Magellán szorost,
n, a Csendes ten-
verében visszatért
in 1839-ben nőül
Ez utazásai ered-
tán több zoolo-
rrre megállapíták
nkájá azonban a
t e r m é s z e t i
minde nyelvre le-
meje az, hogy az
ívét meghatározza,
nyilág bizonyos
az átváltozás tör-
müködése az ort-
ámadásban része-
midőn a tudomá-
oltott 1872-ben.
ésőbb, 1878-ban
egválasztatása, az
ba. Nehány kima-
ásban is bírjuk.

A gy káplár, ki
rodájában volt al-
att pár heti sza-
lent főhívvalójá-
z azonban rákial-
z ügyben kérvény
setre"; mondá a
érvényt szerkesz-
intendans, "akkor
k!" — Mikor a
r fölkel az asztal-
r, a kérvény rend-
got illeti, azt nem
ok a dolog."

stlenül járt Czecz-
y Sándor jegyző
akart tölteni a
adatlanul el sem
kiemelve a felső
re töltötte a kő-
a tűz a lámpa-
azon pillanatban
yagot tartalmazó
zen elborította a
a elősötét bor-
i, előttük a vo-
csapkodott fel a
butordarabok. A
vette ugyan a
rencsétlen lány
nap meghalt.

Pustyénben a ba-
énye lett. Egy pa-
nban szenvedett,
shoz ment volna,
rvendő kuruzslo-
ó tanácsot adott:
áz, vegyél a há-
gat, nyargalj azon
romszor egymás-
eges léssz, és a
i. E tanácsal a
ap mulva, midőn
san megfogadta a
ipáján kinyargalt
zor emberségesen
páját. Haza érve,
gyba dőlt, és fel

A francia kor-
őrnagy terve fő-
alapján ja asla-
teugert Sabes-
aján, mint a sós
k, uralkodása ki-
ankba kerülne és
na ugy az égbaj-
alamint a harci-
ellen. Végleges

neken. Ersekuj-
nap este a vasuti
erbeteről Érsek-
ersekujvári álló-
zett "kőhidhoz"
rrvonat feléje ro-
ni, de szerencsét-
erek alá került.
te észre senki. A
tel saját kesével
lábát összetartá,
marczangolt lábát

s hason tova esuzott a primási malomig, ez
vagy 1000 lépésnyi ut. Itt egy cigánytársára
akadt, ki orvosért futott. Ejjél után meg is
jelent a városi orvos s a nyomorekot a kör-
házba vitette. Azt hiszik, életben marad. Rop-
pant szívósság és erő kell, hogy valaki ilyen
tehesen.

— **A magyar testvérek** jeles zenekara
ma és hétfőn a "Bika"-ban játszik.

— **Hatvan éves tanuló.** A berlini egye-
tem orvosnövendékei közt jelenleg egy 60 éves
hallgató van. Születésére berlini. Már 40 év
előtt kiállotta a theologiai vizsgálatokat és az-
után kiment a Capföldre, mint miszionarius. Itt
nagy előszeretettel tanulmányozta a természet-
tudományokat és kisebb bajokban gyógyította
is a benszülötteket, kik minden orvosi segélyt
nélküloztek. Hogy annál nagyobb hasznukra
legyen visszajött Berlinbe, hogy az orvosi kép-
zettséget megszerezze.

— **A király vadászjegye.** Ó Felsege a kirá-
ly, a vadászati törvény értelmében, Bécs vá-
rosa piaci bizottságánál vadászjegyet váltott.
A jegy, melyért 3.50 frtot fizettek ó Felsege
I. Ferencz József nevére van kiállítva.

— **Hol a passzus.** A napokban irtuk,
hogy Forgách Béla gróf egy fővárosi zenekar-
al a külföldre ment művészi utra. A zenekar
rendezett is hangversenyt Boroszlóban s onnan
Varsóba vándorolt. Itt azonban már más fo-
gadtatás várt rájuk. Először is azt kérdezték:
hol a passzus: A gróf tudott előmutatni, de a
czigányok közül egy sem. Elfeleltek gondos-
kodni passzusról. Szegények most már egy lé-
pést se tehetnek Varsóból, míg igazolványt
nem tudnak előmutatni. A gróf tegnapelőtt ér-
kezett vissza a fővárosba, hogy a czigányokat
kiszabadítsa kellemetlen helyzetükből.

— **A debreczeni kártyagyár** ez idő sze-
riát a csapó-utca szegletén álló W a i n r a t h
háznál működik; s itt mindenféle kártya jutá-
nyos gyári áron kapható.

— **Orvosi tisztelő-díj.** Egy párisi fiatal
orvosról, ki a milyen bántalmasan ért minden-
nemű és fajtájú betegségekhez, epen olyan
drágán is méri tudományát, egyik párisi lap-
ban csinos adoma jelent meg. Egy ízben egy
dusgázdag angol ment hozzá, s elmondta, hogy
gégebajban szenved. A csodadoktor elővesz
egy üvegeset, a páciensnek orra alá tartja:
"Szagolja csak kérem!" A lord megszagolja.
"Jól van, ön meggyógyult." Az angol el-
bámulva a g y o r s k u r a fölött. — Kérdi:
"Mivel tartozom?" — "Ezer frank!" A pátiens
nem jó ki hidegüréségéből, előhuz tárczájából
egy ezer frankos bankjegyet és orra alá tartja
az orvosnak: "Szagolja csak! Jó... ki van
fizetve!" és méltóságtelesen elhagyja a szobát.

Szalmakazalba temetett csecsemő. Guta
mezővárosban (Komáromm.) — írja levelezők
— Bagita Mária hajadon újdón szülött csecse-
mőjét, hogy szegényét ne tudja meg a világ,
egy szalmakazalban temette el. Velelenni
megtalálták az eltemetett csecsemőt s a gyamu
mindjárt Bagita Máriaért esett, kinek beteges-
kedésből lehetett következtetni, hogy ő volt
az anya és sonka más. — A szegény le-
ányt letartóztatták és bevallotta bűnét töre-
delmesen.

— **Csodálatos szerencsétlenség** történt
a napokban Londonban. Egy Andrews Erzsé-
névű kis leány, kinek szülei tyukokat tartot-
tak, nyugodtan játszott a kapuban. A lányka
sikitására édes anyja a kapuba sietett, s nagy
rémületére a gyermeket a földön elterülve lát-
ta. Mellen egy kakas állt, s több életveszélyes
sebet ejtett csőrével a lányka fején és karjain.
A helyszínerre hívták orvos hideg borogatások-
kal rendelt, s daczára a gondos gyógykezelés-
nek és ápolásnak, a lányka három nap mulva
meghalt. Ugy látszik, a kakas azért támadta
meg a gyermeket, mert veres színű ruhát viselt.

— **Mai számunkhoz** mellette veszik
olvasóink Krausz Mór ügykvő fiatal kereskedő
árjegyzékét. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

CSARNOK.

**Deák Ferencz bűnügyi védbeszéde 1829-ik
évb.**

Hazánk nagy jogászáinak ezen védbeszé-
dét, melyet egy hírhedt rablóvezér büntető-
pere alkalmával, mint tisztí ügyész tartott, a

crimánlis jogszolgáltatás körüli gyakorlati te-
vékenységének egyik érdekes emlékét kivona-
tilag következőkben közöljük:

„Polgári társaságunk főczelja a köz-
bátorság s ennek fentartása legszentebb köte-
lesség. Hazánk törvényei kemény büntetés-
szabnak mindazokra, kik a közbátorságot meg-
zavarják s a rablónak és gyilkosnak fejére,
nálunk is halált mond a törvény szava. A
törvény azonban nem különböztet, csak általá-
nos rendszabályokat tesz, büntetést határoz
a vétkes ellen, de azon mellékes környüllá-
sokra, (körülmények) azon ezer, meg ezer tek-
intetekre, melyek a bűnöst oly igen mentik,
vagy terhelik, egyesleg (egyenként) ki nem
ereszkedhetvén, azoknak megfontolását a bírónak
bölcsességére és emberszerető szívére
bizza.

Nálunk a bíró nem vak eszköze a tör-
vény szavának, hanem érezve és gondolkodva
ítél teljesítője azoknak és valóban a törvény
rendelését, minden külbőség nélkül, minden
esetnél vakon eszközésbe venni, gyakran nem
is volna egészen igazságos, mert azon jobb
nevelésű, kimivelt ember, — ki embertársát
oroza meggyilkolja, csakugyan méltóbb a ha-
lárra, mint a barmok közt minden oktatás
nélkül durván felnőtt, vad indulatú pásztorle-
gény, ki korosabb társai által elesábitva, rab-
lásnak indul." stb. Következik a tények elő-
adása s védenze elhanyagolt védenések esce-
telése, az enyhítő körülményeknek kiemelése,
aztán így folytatja:

„A példa és társaság oly hatalmas esz-
köz, jónak és rosznak, hogy még a mível-
tebb ember sem tagadhatja meg ezek hatal-
mát s a legerősebb lelkű is beszivja vétkes
szokásait azoknak, kikkel ifjúságától fogva tár-
salkodott, de azokivül is gyűlöli a bűnt gyar-
korló gonosz ember jobb lelkű embertársát és
maga körül nem igen szenved meg azt, rész
szerint (részint), mert elarulástól fél, társa
előtt pedig titkolozni felette terhes és nemely-
kor lehetetlen is; de részint azért, mert an-
nak jámbor életében, derült és egyesleg tekin-
tetében, mindenkor szemrehányást olvas vét-
keiért; ildózi tehát és gonyolja azt mindad-
dig, míg vagy el nem válnak egymástól, vagy
a jó is elesábitatik."

A védbeszéd során előadatik továbbá,
hogy nem is védenének ártatlanságában bi-
zik, hanem egyedül hazánk ítéltszékének ke-
gyességében, nem a bírák szoros igazságától,
hanem felebarátaik gyarlóságán könyörölni
szerető szelű emberségetől remél vigal-
masabb életet. Nem a megvallott vétkek valo-
ságot teszi kétség alá, nem földolgoztatást (fel-
mentést) kíván, mert ezt óhajtanai vakmerő
keptelenség volna, hanem csak odajárul ké-
relme, hogy a törvény kemény rendelkezése által
kiszabott halál helyett ideig tartó bármely
nehéz büntetés rendelkezék.

Végre a halálbüntetésről következőké-
nyilatkozik:

„A halálos büntetésnek czelja nem boszu-
állás, mert a boszuállás kegyetlen indulat,
ilyen indulattal pedig az igazságszolgáltatás-
nak ismerni nem szabad. De elégtételt sem
szerez a halálos büntetés, mert a meggyilkolt
polgárok életét semmi büntetés, semmi kegyet-
lenség vissza nem adja többé a köztársaság-
nak. Ha azonban a kemény törvény szoros
rendelését vizsgálom és könyörületesség mér-
sekli, ha az ítélet nemcsak törvényen, hanem
felebaráti szereteten is alapul: megtartatik egy
polgár, kinek elele a köztársaságnak még ta-
lan hasznára válhat. Csak olyan gonoszokat
kell tehát kiirtani, kiknek megmaradása több
kárt okozna a közjóknak, mint a mit az egy
polgárnak ellottott életében veszthet, de a hol
a bűnös megterni készül, a hol alapos remény
lehet jobbuláshoz, ott szebb és felségesebb,
a közjóra hasznosabb s ezért talán igazságosabb
is az életet megtartó kegyelem, mint a halálos
törvénynek pontos teljesítése."

Ezen jeles védbeszéd daczára vádolt
első bíróságilag halálra — és pedig kerekbe
törés által — ítéltetett, a kir. tabla a halál-
büntetést kerekbe törés helyett pallos által, a
kir. curia pedig akasztófán rendelte végre-
hajtani.

S. J.

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

— Budapest, apr. 21. —

A gabnatözséd az üzlet ma is szük kor-
látok között mozgott. Buzát gyengén kínáltak,
másrésztl azonban a vételkedv sem volt va-
lami nagy, mivel a malmok a korábban vásá-
rolt mennyiségek átvételével voltak elfoglalva.
Ily körülmények között a forgalom alig rugott
többre néhány ezer mmázsánál, mely szilárd
árakon kelt el.

Legmagasabb ár volt 80 k. veszprémi
buzáért 13.20 frt, legkisebb ár pedig 74 k.
északmagyarországi buzáért 12.30 frt.

Hivatalosan jegyztetett:

Szokvány buza tavaszra 12.20
—12.25.
Szokvány buza őszre 10.66—
—10.70.
Bánsági tengeri május—juniusra
7.20—7.23.
Szokvány zab tavaszra 7.77
7.80.
Szokvány zab őszre 6.52—6.57—
Káposztarepce aug.—szept. 13
1/4—13 3/4.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok távirati jelentése.
Budapest Kőbánya, április 21.

Az árak emelkedők. — Magyar öreg
nehéz 60—62, fiatal nehéz 66—68 kr, közép 65
—66, szedett nehéz 63—64 közép 60—62,
könnyű —. — Romániai bakonyi közép 59—
60. — átmeneti, közép —. — átmeneti.
Eredeti nehéz —. — kr, átmeneti, köny-
nyű — átmeneti. — Szerbiai nehéz 62—65
átmeneti, közép 60—62 kr átmeneti. —
Hízó éves, elősulý 50—55 1/2 kr, per 4%
levonással a vasutól megvásárlva. — Az
árak páronkint 45 kiló és 4 százalék levonás-
sal kilogrammokonkint értendők. Romániai és szer-
biai sertéseknel, melyek mint átmenetiek adat-
tak el, a vevőnek páronkint 4 arany frt vám
fejében térítettik meg.

Legujabb.

A Debreczeni Ellenőr⁴ eredeti táviratai.
(A Magyar távirati iroda eredeti sürgönyei.)

Bécs. apr. 22. (Érk. d. u. 2. ó.) Jova-
novics jelenti huszadikáról: Csapataink Krivos-
jeben és a határ hosszabban portyáztván Pi-
tumna-Rupa környékén harc volt. A felkelők 26
halottat és sebesültet vesztek. Veszteségünk
9 sebesült.

Róma. ápr. 23. (Érk. d. u. 2. ó.) A
szentgothardi vasutat május 21-én megnyitják.

Odessa, ápr. 22. (Érk. d. u. 2. ó.) Bal-
tában 3600 zsidócsalad tönkre tétetett.

Berlin, ápr. 22. (Érk. d. u. 2. óra.)
Pétvárváról jelentik, hogy a czári család fe-
nyegető levelet kapott a nihilistáktól.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VIII. Bérlet Vasárnap, apr. 24-én 12. Szám.

A KÁVIÁR.

Bohózat Csiky Gergelytől.

Hétfőn, ápr. 24-én
először:

A GASCOGNEI.

Uj operette Souppetól.

Felolós szerkesztő: **Vértési Arnold.**
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**
Kiadó: **Kutasi Imre.**

Leitner H. Bécsből.

Ajánlja a jelen vásár alatt

a legujabb párisi divat

szerinti, nagy választékú, elegáns kiállítású.

TAVASZI és NYÁRI

női (confection) ruha készletét u. m.: kész
öltönyök és felöltők, mantillek, peletot ok,
por és esőköpenyeket stb..

a legolcsóbb áron.

Eladási helyiség:

vásártér, kis bécsi-utca.

IGÉRVÉNYEK

hitelintézeti sorsjegyre.

Főnyeremény 150,000 frt.

Huzás 1882. május 1-én.

5 forint bélyeggel együtt.

az iparegyesületi tak. és hitelintézetnél.

Eladó szárazmalmok.

Csapó-veles-utczán, 462. sz. a levő két
szárazmalom szerelvényeivel együtt eladó. —
Ertekezhetni petéria-utca, 828. szám alatt
Rab Lászlóval.

Eladó újföld és szélmalom.

A Gyugyori közelében 10 nyilas ujosztásu
legelőföld eladó.

Továbbá eladó a czepléd-utczai temető
mellett álló **nagyszerű szélmalom**, melynek be-
ső telke 1100 öhnyi kiterjedésű egy nyilas-
nál nagyobb területű **új legelő föld** van hozzá
telekkönyvezve.

Ertekezhetni az eladás feltételei iránt
T e l e g d i László ügyvéddel.

Árverési hirdetmény.

Melynél fogva Debreczen város taná-
csa részéről ezennel közönségesé vétesik, hogy
a nevezett város tulajdonait képező következő
földbirtokrészek u. m:

a Nagy Erdő nyugoti oldalán elterülő 27.
hóld 680 ö, az ugynevezett kincses hegy,
mely 24 hóldat s 694 ö ölet térszen, a ref
ispotályi lapos, mely 58 hóld és 102 ö ö;

az ugynevezett Pipa gödör, s mellette el-
vonuló kősz folyás, melyek együtt 11 hóldat és
217 ö ölet tesznek;

az elepi harmadik dűlőben lévő 3 1/2
nyilas és ugyancsak az Elepen lévő 1 nyilas
tanyaföld; végre

a czepléd-utczai régi széna-rakhely 7
hóld 1398 ö ö földjével s a rajta lévő épü-
lettel;

és a Koloziné-féle hatvan-utczai 1406.
sorszámú ház után eső 28 1/2 folyó öi ondódi
föld, folyó 1882. évi május 24-én délelőtt 9
s azt követő órák alatt a városház kis ta-
nács-teremben tartandó nyilvános árverés
útján, a számvevőhivatalnál megtekintés végett
letett árverési feltételek értelmében haszonbér-
be fognak kiadni.

Debreczen, 1882. ápr. 14-én.

A városi tanács.

Az 1838-ban alapított

Adriai biztosító társulat

(Riunione Adriatica di Sicurtá) alólírott főügynöksége ezennel ajánlja magát

tűz-, jég- és élet-biztosítások

eszközlésére, biztosítva a t. közönséget arról, hogy a társulat elveihez hűn főfel-
adatává fogja tekinteni a t. közönség igényeinek minden tekintetben megfelelni,
pontos és lelkiismeretes eljárás által a t. közönség eddigi bizalmát és jóindulatát
a jövőben is megtartani.

A főügynökség kellemes kötelességévé fogja tekinteni, a hozzá forduló köz-
önséget a biztosítások iránt alaposan felvilágosítani és tájékoztatni.
Debreczen, 1882. évi ápr. hó 5-én.

Az Adriai biztosító társulat debreczeni főügynöksége

Hausner Lajos.

Főügynökségi hivatal: főpiacz 1824. sz. Szikszay (előbb Dragota) fele ház,
1-ső emelet.

Kevés a szó, de mind való!

Legolcsóbb forrása

Valódi gyémánt- és arany-ékszereknek.

„ ezüst evő és más eszközöknek.

„ arany és ezüst óráknak.

Legelegasabb férfi- és gyermek-ruháknak,

női kabátok- és felöltőknek.

Legujabb szabásu ruhák mérték szerinti megrendelésének.

Különféle szövetek-, vásznak-, szőnyegeknak.

Férfi-, női- és gyermek-lábbeliknek.

Ugyszinte magyar, német és francia regényeknek

az általános bazár Debreczenben,

N.-Várad-utca, Frohner-szállodával szemben, a megyebáz mellett.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legpontosabban esz-
köztetnek és a meg nem felelő tárgyak kicseréltetnek.

Kevés a szó, de mind való!

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

Debreczen, kistemplom-bazár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek ujonnan berendezett dús választékú

KIHÁZASITÁSI KELENGYE-RAKTÁRUNKAT

a legnehezebb faj, valódi rumburgi vászon, hollandi-, irlandi-, creas- és mindennemű más vásznak, sávoly-, jaguard kamuka, 6-12-18 és 2 személyes teritekek, kávézó és thea készletek, szekrény tálcatakarók, ugyszintén saját gyártmányú

kész fehérneműinkkel

és pedig női ingek, haló köntösök, női nadrágok, szoknyák, fésülködő köpenyek, haló fejkötők stb., ugyszintén

kész ágy-fehérneműinket, kész cachemir-, satin-, selyem- és atlasz-paplanokat, lószőr matrácokat, ágy- és asztalterítő készleteket, csipke- és jutta-függönyöket, ágy elé való futó fal- és pamlag-szőnyeget ;

a legujabb butorszöveteket jutta, crepe, satin, rips, gobelin, cachemir, bourette kelmekben. Selyem paplanok megrendelésre monogram és fodorral a legdivatosabban és legszebben készítettnek.

Bárminemű e szakba vágó megrendelések, fehérneműek elkészíttetése, monogramok hímzettetése stb. a legpontosabban eszközöltetnek.

Megrendelések teljes kiházasítási készletekre külön költségelőrányszat szerint 200 firtól 2500 firtig és feljebb a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek, sőt készletben is tartanak.

Urak számára a legjobb minőségű sifon és mindenfaj, kitünő szabású színes ingekkel, lábravalók, zsebkendők, lábtyúk, gallér és kézelőkkel szolgálhatunk.

A divatúru osztályban minden idényre mindig a legujabb női ruhakelméket, a jelen tavaszi és a nyári évadra pedig mindennemű finom francia satin, crepe, foulard, batist, foule stb. legfinomabb különlegességeket tartjuk.

Ezzel kapcsolatban ajánljuk dús választékban selyem-raktárunkat, fekete noblesse, faille, surrah, merveilleux, színes selyemruhákat, bársony, plüsch, moire díszeket, legfinomabb fekete spanyol csipkéket, gyöngyös díszítéseket.

A legjobb minőségű fehér és színes kötő pamutokat, czernákat, a legelső gyártmányú női-, férfi- és gyermek-harisnyákat és mindenféle rövidárukat is nagy mennyiségben szolgálhatjuk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Mintákat és árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Kunz József és társa.

Első magyar kártyagyári részvénytársulat Budapesten, szervita-tér 8. sz. a.

KÁRTYA-RAKTÁR.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek, úgy a t. cz. kereskedő és kávék uraknak, nemkülönben a vidéki t. egyletek és casinóknak becses tudomására juttatni, hogy **Debreczenben**, a főpiacon. Szikszay József ur háza alatt levő **magy. kir. nagy dohány- és szivar-tözsében**

bizományi kártya-raktárt

nyitottunk, hol is mindenféle **kitünő minőségű** játék-kártyák **eredeti gyári áron kaphatók.**

Tisztelettel

Első magyar kártya-gyári részvénytársulat Budapesten.

Vidéki megrendelések készpénzfizetés vagy utánvét mellett a legpontosabban eszközöltetnek.

Férfi öltönyök mérték szerint 16 forinttól 60 forintig.

Van szerencsém tisztelt rendelőimnek, szintugy a nagyérdemű közönségnek tudomására juttatni, hogy a „Bika” vendéglő szomszédságában több éven át előnyösen ösmert

férfi-szabó-üzletemet

az általam megvett Salzman Lajos-féle divat-üzlethelyiségbe, a városház épületébe tettem át és azt az idénynek megfelelően mindennemű

BEL- és KÜLFÖLDI GYAPJU-SZÖVETEKSEL

és

férfi-divat-czikkével

elláttam, ugymint: kitünő minőségű színes és fehér ingek, gallér és kézelők, harisnyák, zsebkendők, férfi- és gyermek-kalapok, jó minőségű férfi czipők, uti-bőröndök, séta-botok és még több a férfi divatczikkhez tartozók nagy választékban.

Főtörekvésem leend a nagyérdemű közönségnek minden a nálam található szükségleteit a lehető legutányosabb ártért kiszolgálni.

Midőn erről t. rendelőim és a nagyérdemű közönséget értesitem, azon reménynek adok kifejezést, hogy becses pártfogásait ugy, mint eddig részemre továbbra is fentartják, melyet kiderdemelni első kötelességem leend.

Weisz Sándor.

férfi-szabó és divat-üzlete, a városház alatt.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Férfi fehér és színes ingek legjobb gyártmány 120-tól 3 forintig.

Kalapok, czipők, sernyők, gallér- és kézelők, nyakkendők nagy választékban.

UJ SÜTEMÉNY-ELADÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy miután sütő s üzlethelyiségem a főpiachoz távol lévén, a n. é. közönség kényelme végett jónak láttam a **Mendelovics Lajos ur** ujonnan nyitott liszt- és élesztő-raktárában a **kis-uj utca szegletén**, a városházzal szemben egy sütemény elárúsítást berendezni, a hol

naponta kétszer sütött

mindennemű friss luxus és közönséges sütemény, valamint különként fehér és barna kenyérral is szolgálok.

Igyekeznék fogok ezután is, mint eddig jó hírnevemet továbbra is fenntartani, s kérem a n. é. közönséget, hogy ezen új elárúsítási helyet minél számosabban szerencseltetni sziveskedjek.

Teljes tisztelettel

Lamprecht Frigyes,

sütőmester.

Az „István” gőzmalom gépműhelyében mindennemű házi és gazdasági gépek kijavítása, összeállítása, esetleg újjaknak jutányos és gyors készítése felvállaltatik.

Nyaraló.

A postakert elején a Schwarz-féle nyári-lak, mely négy szobából, külön konyha, pince és két Teraszból áll, — a nyárára kiadó.

Szőlő porhajások

Passattuti, fehér Chassilás, muskatály rózsabakar és alföldi kiváló fajok kaphatók alant-irtánál. Mi a valóságát illeti, róla elég bizonyítékul szolgálhat a vidéki és helybeli nagyérdemű fogyasztó közönség, kik az idény alatt gyümölcsöt élveztek. Különös figyelembe ajánlom a Passattutit, korai érésnél fogvást. Később sima vesszők is kaphatók lesznek.

ORMÓS GÁBOR.

Kiadó legelő.

257 hold legelő a debreczeni határ mentén, a „Ludas” csapszék közelében kiadó.

Ertekezhetni Szabó Lajos kereskedésében Debreczenben.

Mindenféle friss töltésű

ásvány-

gyógyvizeket,

továbbá

lenkenczében (firneis)

TÖRÖTT FESTÉKEKET, lenolajat, lenkenczét,

valamint

legjobb minőségű

SZOBA-PADLÓ LAGOT,

mely a bekenés után már két óra mulva tökéletesen megszárad,

ajánl

Varga Lajos,
fúszkereskedő,
piacz, postaépület mellett.

Árverési hirdetmény.

A piacz-kisuj-utczai 3 ik, 5 ik, 6 ik 7 ik 8-ik, 9 ik és 18-ik számú mézarszékék haszonbérbe adása iránt megkísérelt árverés a kívánt eredményt meg nem hozván, azon mézarszékékre mézve újabb árverés rendelést, s annak határidejéül a folyó 1882-ik évi május hó 12-ik napjának délieltől 9 órája tűzött ki a városház kis tanácsstermébe, melyre a bérleni kívánók azon figyelemztetés mellett hivatnak meg, miszerint a feltételeket a számvadó hivatalnál megtekinthetik.

Debreczen, 1882. ápr. 17. én.

A városi tanács.